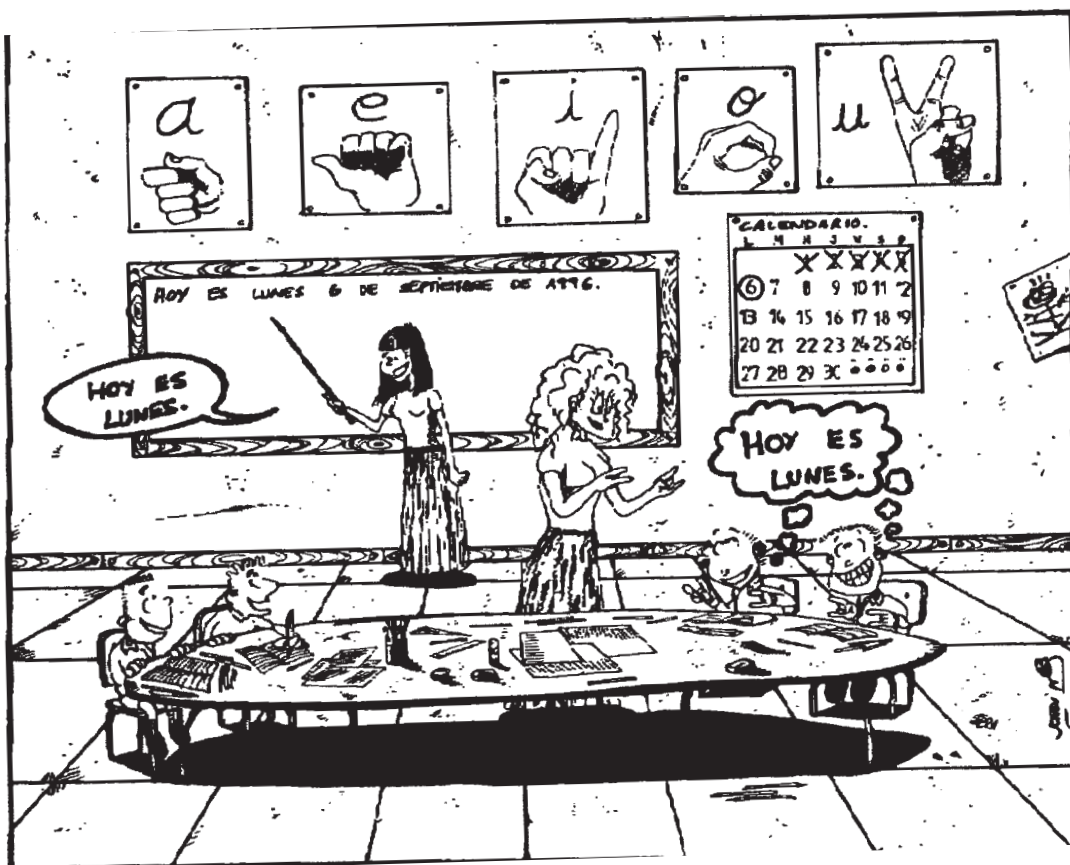

l'espai

SUMARI

L'ESPai	FA POC O FALTA POC	2
és	EDITORIAL	3
el butlletí	ACTUALITAT	4
de	Diumenges amb titelles	4
de l'associació	Eduquem tant el cor com la intel·ligència	4
de pares	Resultados en la educación de los niños sordos	5
de nens	L'esplai Gemis	6
sords de	Les Tres Bessones ens ajuden a llegir	7
Catalunya	Receptores de frecuencia modulada en clase	8
	Carta oberta a l'Alcalde	8
	OPINIÓ	9
	Juego de la imaginación para la educación de un niño	9
	ENTREVISTA	10
novembre de	Tricicle: Històries per tots	10
1996	L'ESPai DEDINS	12
número 1	El puzzle que no encaixa	12
preu de compra	Pinzellades de 540 dies	13
voluntària	PER VEURE I LLEGIR	14
200 pts		

FA POC O FALTA POC

Al Vallès estan d'aniversari
**Al gener 25 anys del
 CRAS/CREDAV**

Fa tres anys s'hauria hagut de celebrar el 25è aniversari de la creació de l'escola del CRAS. Però en aquell moment es plantejava el seu tancament i no s'estava per gaires celebracions. Enguany fa un quart de segle de la construcció de l'edifici que comparteixen el CRAS i el CREDAV i pensen commemorar-ho "a lo grande". El 25 de gener al Casal Pere Quart tindrà lloc la inauguració oficial dels actes amb autoritats municipals i de la Generalitat. Es farà també una exposició amb el títol de "25 anys d'educació del sord a Sabadell" amb seccions per cada època i explicació detallada dels aspectes més rellevants tant històrics, com tècnics i pedagògics.

Està previst també un cicle de conferències amb temàtica relativa a l'educació del sord els dijous al vespre (30 de gener, 6, 13 i 20 de febrer) igualment al Casal Pere Quart.

Finalment el 23 de Febrer hi haurà l'acte de cloenda amb festival infantil, concursos, competicions esportives i un dinar de germanor entre tots els que durant 25 anys han estat relacionats d'una o altre manera amb l'escola.

La comissió del 25è aniversari anima a participar a tots els pares i a donar-hi suport

venen talonaris de la Rifa de Nadal, fent aportacions econòmiques voluntàries i participant activament a les comissions que s'ha creat.

Per contactar truqueu:
 Tel: 716 32 36
 Fax 725 61 93

Una Universitat accessible
Jornades d'Universitat

Aquest cap de setmana han tingut lloc les Jornades sobre Universitat i sords organitzades per la Federació de Sords de Catalunya amb el suport de la Conselleria d'Ensenyament. S'han estudiat les dificultats i les barres dels estudiants sords a la Universitat i s'ha comptat amb la participació de la Universitat Gallaudet, així com de la Universitat Oberlin de Catalunya, i de ponents que ens informen de la situació a França i Finlàndia.

En les mateixes jornades hi ha hagut una taula rodona sobre l'ensenyament a Secundària i la Universitat.

Aquest any s'hi afegeix la I biennial de cine i video de sords

VII Biennial Internacional de teatre de sords a Barcelona

Com ja es tradició al voltant del pont de la Constitució, cada dos anys té lloc un festival internacional de teatre amb participació de

nombroses companyies d'arreu del món. Del 6 al 8 de desembre tindrem l'ocasió de veure les obres de grups argentins, nordamericans, grecs, i de tota Espanya. El preu d'una sessió és de 700 pts i l'abonament per tres dies costa 1.800 pts. Es poden fer reserves al Cerecutor, c/ Regàs n° 15 de Barcelona Tel 237 35 35. Fax 218 85 07.

La novetat d'enguany és que conjuntament s'inicia la primera biennial de cinema i vídeo de sords en la que de moment hi participaran 8 pel·lícules i curt-metratges

Els nens expliquen "La rateta que escombrava l'escaleta" amb signes al Romea
Segona marató de contes

La Xarxa d'espectacles Infantil i Juvenil de Catalunya, organitza la 2ª marató de contes com a campanya solidària amb SOS RACISME. Interven personalitats del món cultural i social de Catalunya: actors, presentadors de televisió, esportives, etc. I per primera vegada, un grup de nens sords interpretaran un conte en llenguatge de signes «La rateta que escombrava l'escaleta». Serà en el Romea de Barcelona el dia 21 de desembre. Una setmana abans sortirà anunciat l'honari en els diaris i mitjans de comunicació.

Aprenentatge i comunicació del sord

El proper 13 i 14 de desembre Acapps, organitza les I Jornades Internacionals d'informació i formació de

pares sota el títol d'Aprenentatge i comunicació del sord"

Les conferències es faran al centre cultural de la Fundació la Caixa, Palau Macaya al Passeig de S. Joan n° 108 de Barcelona.

Pròximament s'anunciaran els participants.

Cursos de llengua de signes per pares

Novament aquest curs s'han pogut iniciar els cursos de llengua de signes especials per pares, com sempre amb gran participació.

En aquesta ocasió a més de pares també hi ha participat algun germà i alguna àvia.

Els cursos estan organitzats per el Servei d'Orientació Familiar de la Federació de sords de Catalunya. Per més informació es pot telefonar a la Fesoca al telèfon 218 85 07 i demanar per Encarna Muñoz

PROPERES REUNIONS D'APANSCCE

Les persones interessades en contactar amb l'Associació de pares de nens sords de Catalunya, L'Espai poden fer-ho tots els segons divendres de mes a les vuit del vespre al Pati Llimona, carrer Regomir n° 3 de Barcelona.

Les properes reunions seran el 13 de desembre i el 10 de gener de 1997.

Fax 451 53 78

ACTUALITAT

Tornen els tallers i els titelles amb intèrpret

Diumenges amb titelles

Ja ha començat la segona temporada de les titelles amb intèrpret en llengua de signes al Pati Llimona. El darrer diumenge de cada mes, a les 12 h., té lloc aquest espectacle infantil amb un èxit reconegut. La cita, però, comença una hora i mitja abans, amb un Taller adreçat a nens i nenes sords i oïdors.

Coordinat per monitors sords, el taller pretén apropar la llengua de signes als nens oïdors. No és estrany trobar germans, cosins, amics i companys de l'escola, oïdors, junt amb els nens sords. Comparteixen jocs, i miren amb atenció les explicacions dels monitors.

Tot va començar el mes d'octubre de 1995. Davant la insistència d'alguns pares es va aconseguir que una vegada al mes assistís un intèrpret de llengua de signes (l'espectacle de les titelles es fa cada diumenge). Això va fer que molts pares de nens sords s'animessin a assistir-hi, acompanyants dels seus

fills. L'expectació que va despertar va fer que ràpidament es pensés en organitzar una altra cosa per arrodonir el dia. I d'aquí va néixer la idea del Taller de llengua de signes.

En el taller es fan dos grups. Un amb els nens més petits i un altre amb els grans. Mentre al grup

dels petits els hi expliquen contes, de manera interactiva, en els quals ells poden participar, els més grans fan jocs dirigits pels monitors. Tot plegat fa que els nens passin un matí molt divertit amb la traca final de les titelles. Els pares, també sords i oïdors, mentrestant fan petar la xerrada i aprofiten per conèixer-se. L'èxit del Taller ha estat progressiu i en la darrera trobada hi van assistir 29 nens.

El mes de desembre, però, com l'any passat, no hi haurà titelles. La propera trobada als titelles amb intèrpret i als tallers infantils del Pati Llimona serà el 26 de gener de 1997.

Per cert, si encara no hi heu estat, el Pati Llimona està al carrer Regomir nº 3 de Barcelona. Des de la plaça Sant Jaume mirant l'Ajuntament, cal seguir enllà el carrer Ciutat que queda a la esquerra.

Volem acabar dient-vos que teniu les portes ober-

tes per venir amb els vostres fills, els darrers diumenges de cada mes. Obtindreu més informació de les activitats, dels horaris i dels dies que es realitzen, en el Teleservei de TV3 a la pàgina 860.

Neus Pájaro

Eduquem tan el cor com la intel·ligència

Vaig parlar per primera vegada amb Mossèn Xavier Pagès perquè el nostre fill assistís a la catequesi de nens sords amb la finalitat que reforçés el seu aprenentatge i pogués conèixer millor Jesús. Les seves paraules invitaven a conèixer la gran tasca que desenvolupa en la Pastoral del Sord a Barcelona.

Vam assistir a la celebració de la Santa Missa i ens vam emocionar quan en el silenci, el nom de Déu era comprés i estimat tant pels sords com pels oïdors. Desitgem que el nostre fill un dia pugui seguir-la i entengui tot el seu significat.

En el nostre camí per la vida tenim necessitat d'uns valors que ens enforteixin quan tot sembla fosc i el cor el tenim destrossat demanant un miracle per allò que més estimes. I el miracle es produeix tots els dies quan el nostre fill creix i se sent feliç i estimat per les persones que l'envolten i dintre seu creu en un Déu Totpoderós que li ensenya a estimar i, a moments el per què acceptar la seva sordesa.

Nosaltres volem que el nostre fill visqui totes les sensacions i valori tot allò que l'envolta i pensem que li hem de donar recursos perquè ell adquireixi més coneixements, fent-lo créixer tant de cor com de intel·ligència.

La catequesi i l'esplai ens ofereixen la oportunitat que el nostre fill aprengui la paraula de Déu amb signes i comparteixi amb nens i nenes de la seva edat jocs i experiències.

Han passat tres setmanes i el nostre fill ja sap els manaments en llenguatge de signes i la història de l'espanta ocells. Esperant que arribi dissabte i diumenge per anar d'excursió a Sils.

Tant el nostre fill com nosaltres us animem a conèixer l'esplai de la Pastoral.

Família Vidal Mosquera.

ACTUALITAT

Resultados en la educación de los niños sordos

Empezamos a tener datos sobre los resultados de los diversos sistemas de educación de los niños sordos. En este artículo se presentan resultados obtenidos por el Ministerio de Educación y Ciencia en la Comunidad de Madrid y resultados de la primera promoción educada en Dinamarca con un modelo bilingüe. La buena noticia es que nuestros hijos pueden aspirar a lo máximo.

Los padres de niños sordos hemos pedido siempre datos sobre los resultados de los diversos métodos que se han utilizado en la educación de los niños sordos. Esta preocupación ha sido compartida por profesionales y administraciones responsables de la educación de nuestros hijos y en muchos casos ha chocado con la falta de pruebas de referencia con las que comparar estos resultados. En España, la única prueba nacional que puede ser utilizada como comparación es la prueba de selectividad. En la mayoría de países existe una prueba de fin de secundaria que cumple una función similar. Recientemente se han publicado dos estudios en España y Dinamarca que permiten obtener algunas conclusiones.

El año 1996, el Ministerio de Educación y Ciencia ha publicado los resultados de un estudio iniciado el año 1993 con metodología similar a la seguida en estudios pa-

recidos de otros países europeos. El estudio se llama "Las personas sordas y su realidad social. Un estudio descriptivo" y se ha realizado por medio de entrevistas personales a 367 sordos profundos prelocutivos dentro de una población total estimada de 1.500 personas en la Comunidad de Madrid. El estudio incluye datos muy interesantes sobre la vida de las personas sordas, por ejemplo indica que el 80,5% de los sordos adultos de Madrid pertenecen a alguna asociación (1.208 sobre 1.500) y que sólo el 11% no ha pertenecido nunca a ninguna. Este estudio indica que el 1,9% de las personas sordas tienen estudios superiores frente a un 21,1% de la población general.

En otro estudio publicado en el año 1993 y titulado "Bilingual Teaching of Deaf Children in Denmark. Description of a Project 1982-1992" se recoge la memoria del equipo pedagógico responsable de la primera

prueba de educación bilingüe en Dinamarca. Este proyecto pretende básicamente que los ni-

ños sordos accedan a la lengua de signos a la edad natural de formación del lenguaje y a partir de ella accedan al danés como segunda lengua. Los niños desarrollan como primera una lengua que normalmente no es la de su familia a través del contacto con sordos adultos y de cursos de lengua de signos a las familias. Asimismo los niños tienen cursos de articulación fonética y lectura labial.

El estudio es muy completo y analiza las características auditivas y familiares del grupo inicial de 10 niños. Los grados de sordera oscilan de severa a profundas sin aprovechamiento de los restos y en general los niveles sociales de las familias son medios y estables.

El sistema educativo danés preve unas pruebas

voluntarias en dos niveles, normal y avanzado, como finalización de secundaria. Son las pruebas que permiten acceder a la Universidad y son las mismas en todo el país. Los resultados son que todos los niños sordos de este grupo superan las pruebas normales con notas alrededor de las medias del país, y 6 se presentan y superan también con notas promedio las pruebas avanzadas. Estas pruebas incluyen lectura y explicación de textos escritos en danés, redacción, inglés, matemáticas y física y química. La única adaptación que se realizó fue la realización de la prueba de exposición de texto leído en lengua de signos, con presencia de intérprete al danés.

En la comunidad de Madrid, el 1,9% de las personas sordas tienen estudios superiores frente a un 21,1% de la población general

El modelo bilingüe se ha ido convirtiendo en mayoritario en varios países de la Comunidad Europea a medida que las asociaciones de padres lo han ido exigiendo a

la vista de los resultados. En este estudio danés se expone que las promociones posteriores han podido acceder a la lectura 1 o 2 años antes que la promoción inicial al poder acceder a una lengua de signos estructurada a una edad más temprana.

ACTUALITAT

Estos estudios deberían extenderse para que los padres puedan escoger con criterio el modelo educativo idóneo para su hijo. También deberían poder determinar la influencia de factores como el nivel de restos auditivos del niño y del entorno familiar al poder medir las probabilidades de éxito de cada método. Es bueno que se realicen sobre poblaciones suficientemente amplias para poder huir del defecto de los debates sobre educación del niño sordo en que se presenta un número muy reducido de casos para avalar un sistema.

La experiencia de Dinamarca y de todos los países que han empezado a desarrollar el bilingüismo es muy positiva para los padres. El niño sordo puede acceder a la Universidad en iguales condiciones y porcentajes que el niño oyente, lo cual traducido a los actuales porcentajes españoles quiere decir pasar del 1,9% al 21,1%. En otros estudios se cifraba además entre 2 y 4 años el retraso que acumulaba el niño sordo que podía completar su educación secundaria. El he-

cho de tomar las pruebas de acceso como referente para evaluar el éxito de un modelo educativo es debido a que no hay otro tipo de pruebas que permita una comparación entre países y que por corresponder a exámenes centrales no esté afectado por reducciones de contenido por adaptación curricular al niño sordo.

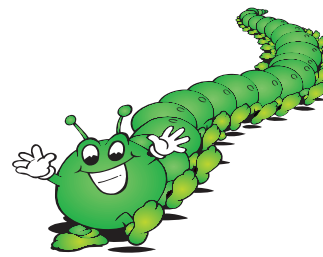
Educar al niño sordo permitiéndole que acceda a una lengua visual como primera lengua multiplica por 10 este porcentaje de éxito y permite que obtenga los mismos resultados que los niños oyentes.

Buscando un símil en el mundo de las nuevas tecnologías, se considera que una novedad puede triunfar si es 10 veces mejor para el usuario, como fue el caso del CD frente al LP musical. De estos primeros estudios parece deducirse que la educación bilingüe del niño sordo cumple con creces estos requisitos.

Es una gran noticia para padres, profesionales y administraciones comprobar que los niños sordos pueden acceder en su educación a los mismos objetivos y resultados que los niños oyentes, en su conjunto y a lo largo de toda su etapa educativa. *Alfons Sort*

L'espai Gemis

Gemis (grup d'educadors/es i mestres per a la investigació de la sordesa) és una associació sense ànim de lucre composta per mestres en pràctiques i estudiants d'educació especial i logopèdia que fan la tasca de monitors amb la finalitat de crear un espai on els nens sords puguin trobar-se i comunicar-se entre ells i integrar-se globalment a la societat.

La història de l'espai comença el juliol del 94 segons explica la responsable de l'espai, Pilar Fernández Viader, professora de l'escola de mestres d'educació especial i de logopedes de la facultat de Barcelona: "Finalitzada la meua tesi doctoral sobre el desenvolupament del nen sord i a través dels contactes mantinguts amb escoles, famílies, etc.. em vaig sentir molt sensibilitzada per la manca d'assessorament que hi havia, vaig transmetre les meves inquietuds a un grup d'estudiants, alumnes meus, amb els quals vam decidir començar com a casal diari durant aquell estiu als locals del Cerecutor. Després de l'estiu, a l'incorporar-se els nens al curs escolar i degut a l'èxit obtingut es va convertir en un espai setmanal."

Les activitats són les pròpies d'un espai: tallers, jocs, excursions, sortides culturals. També es pot incorporar a aquestes activitats la possibilitat de que els

infants facin les seves feines escolars ajudats pels monitors.

Quan tenen oportunitat afeixen un espai on sords adults expliquen als nens les seves experiències, la feina que fan, els problemes que han anat superant al llarg de la seva vida, ja que es considera molt important que el nen sord, tingui un model adult amb qui identificar-se i així afavorir la seva autoestima. L'espai està obert a tots els nens, sords i oients.

Els mitjans econòmics de que disposa són les petites aportacions que fan els pares dels nens, per assumir les despeses dels materials utilitzats a les activitats. Ja que no reben subvencions ni ajudes de cap mena per part dels organismes oficials, tot i haver-les sol·licitat varies vegades. En aquest moment hi ha 25 nens que acudeixen regularment a l'espai, 18 són sords i 7 són nens oients en edats que van dels 2 als 14 anys.

Actualment la Federació de sords està impartint cursos de llengua de signes per pares tots els dissabtes amb un horari compatible amb el de l'espai perquè tots aquells que ho desitgin puguin anar al curs i deixar els nens a l'espai.

Val la pena destacar la labor dels monitors la seva voluntarietat i la gran qualitat humana que desprenen. Sense ells l'espai no seria possible.

L'espai Gemis està actualment al local de l'ASU c/ Marquès de Sentmenat, 37 Tel/Fax 430 25 09 Barcelona Dissabtes de 9.30 a 13.30 h. *Montserrat Gómez*

ACTUALITAT

A la venda els vídeos subtitulats de les Tres Bessones

Les Tres Bessones ens ajuden a llegir

Les Tres Bessones són tres germanes molt entremaliades que la Bruixa Avorrida castiga enviant-les a l'interior d'un conte clàssic de manera molt sorprenent. Les coneixíem en llibres, però últimament ens han explicat les seves aventures per TV3 i per quasi totes les altres televisions d'Europa. El que molta gent no sap és que les tres bessones existeixen de veritat i que la seva cosina és la Marta Capdevila, una noia sorda que n'ha fet bona part dels dibuixos.

Un grapat de pares de nens sords ens vam posar en contacte amb TV3 demanant que els programes infantils es subtitulessin. La resposta de TV3 i en particular de l'equip de subtitulació i el seu cap, en Joaquim Pardina, va ser molt positiva i així van decidir subtitular les Tres Bessones. Ara, Cromosoma, la productora que fa els dibuixos, posa a la venda els vídeos de la sèrie emesa a la TV amb subtítols o sense subtítols. Les Tres Bessones van camí de ser tant famoses com en Tintin o l'Astèrix.

Els episodis de les Tres Bessones que es van veure al Club Súper 3 es van emetre amb subtítols a través del teletexte. Això vol dir que només ho podíem veure els que tenien un aparell de televisió amb teletexte i que la gran majoria de vídeos no podien gravar els subtítols. Els vídeos que es venen tenen els subtítols a la imatge i no farà falta tenir teletexte per veure-ho. Els vídeos es posaran a la venda a les

botigues habituals, per exemple l'Abacus, però una oferta pels nens

a 20h. al telèfon 317 00 44 o la Fesoca al 278 04 92.

sords es pot aconseguir a través de l'Associació Acapps i a la Fesoca amb un lot especial de 4 vídeos i un llibre. Si voleu comprar-ho podeu telefonar a Acapps dimarts i dijous a la tarda de 18.30h

Perquè els dibuixos animats subtitulats són tant importants per al nen sord?.

Perquè són una eina molt útil per a desenvolupar la lectura. El nen veu una història, l'entén parcialment i descobreix que en les paraules hi ha les claus per comprendre les coses que li manquen. A tots els nens els hi agrada veure una història moltes vegades fins que la entenen completament i se n'atipen. Amb el vídeo tenen la oportunitat de veure-ho tantes vegades com vulguin i progressar en la lectura del text escrit. Això també és útil per als nens oïdors i per als nens que no tenen el català com a primera llengua. A d'altres països els nens sords disposen ja de materials si-

milars. Aquí els vídeos de les Tres Bessones són els primers però segur que no seran els últims.

Les Tres Bessones també sortiran en un CD amb jocs per ordinador.

Ja us ho explicarem.

De moment: Que us sembla "Les Tres Bessones ens ajuden a llegir amb vídeos subtitulats" com a regals per aquestes festes?.

ACTUALITAT

Receptores de frecuencia modulada en clase

A los niños que sacan un buen rendimiento de los audífonos, no les es fácil seguir al profesor en clase. A menudo aunque pongan una gran atención en lo que el profesor dice y observen atentamente sus labios, pierden mucha información porque la distancia al profesor y el ruido ambiental impiden que el mensaje llegue suficientemente bien a sus audífonos.

En la Ley de Integración de 1982 y en el Real Decreto de Ordenación de la Educación Especial de 1985 se incluyó un programa de actuación en el que junto a otra iniciativas se contemplaba la posibilidad de dotar a la escuela de "medios técnicos adecuados en el interior del aula como sistemas de amplificación, círculos magnéticos o aparatos de frecuencia modulada que faciliten la comunicación entre el maestro y el alumno sordo"

Igualmente en el dossier que FIAPAS presenta en la "Campaña para suprimir las barreras de comunicación" propone los equipos individuales de Frecuencia modulada como un buen sistema para mejorar la comunicación en la clase y facilitar la movilidad del profesor.

Acerca de los equipos individuales de F.M. de momento únicamente disponemos de la información de las casas comerciales. No nos consta que se haya utilizado

de forma importante en las escuelas catalanas, aunque sabemos que en algún caso ha dado buenos resultados.

Estos equipos F.M. están basados en un sistema de transmisión por radio a distancia, y sirven al alumno con pérdida auditiva para recibir las señales acústicas de forma más nítida al evitar el ruido ambiente e interferencias.

Consiste en un emisor con micro para el profesor y un receptor que se conecta a los audífonos del alumno. Las ventajas relatadas en la documentación comercial que poseemos son básicamente que el alumno recibe directamente en su audífono las explicaciones del profesor, como si éste se encontrara siempre a una distancia de 15 cm. del oído, sin importar la distancia o situación real.

Puesto que no disponemos de información de los usuarios no sabemos los inconvenientes que pueden presentar, si el niño se aísla demasiado de lo que pasa en la clase, si se oyen otros ruidos indeseados como la piza en la pizarra etc.

Como en otros aspectos nos gustaría contar con estudios validados con los resultados de instrumentos como este que podrían ser muy útiles para los niños sordos con buenos restos auditivos.

Jordi Aymerich

Carta oberta a l'alcalde

Barcelona, la ciutat de la diferència

Exc. Sr. Pasqual Maragall:

Estic orgullosa de que la meva ciutat proclami pels carrers amb banderoles que és la ciutat de la diferència, que tots som diferents.

Cada dia Barcelona és més accessible, és cert que les barreres disminueixen. Cada dia Barcelona és més un batibull de llengües i els barcelonins ens en enorgullem.

Els nostres nens sords també són diferents i volem que des de la diferència arribin a la integració real.

L'Ajuntament de Barcelona està acostumat a facilitar que les barreres de comunicació desapareguin. Al Pati Llimona, el centre cívic de Ciutat Vella, els diumenges els nens sords poden entendre el titelles perquè hi ha intèrpret en llengua de signes. Una escola municipal és pionera en el desenvolupament de l'ensenyament bilingüe pels nens sords en llengua de signes i català.

Però encara falta molt. Falten mestres sords, i professors de llengua de signes i cursos pels pares. Falten avisadors lluminosos al metro i subtítols a les televisions.

L'Ajuntament no ho pot resoldre tot. Però pot donar suport i acompanyar als seus ciutadans quan demanen subtítols a la programació infantil. Pot fer complir la Llei d'Accesibilitat i aconseguir un projecte de subtítolació de les televisions públiques per l'any que vé. Pot fer seves aquestes demandes.

L'últim diumenge de mes que pugui, passi al matí pel Pati Llimona, és a prop de la seva oficina, veura com allà on es coneix la diferència els nens sords només són tan diferents com tots els altres.

L'esperem.

Conxita Leal

OPINIÓ

Juego de la imaginación para la educación de un niño

Imaginemos un proceso en el que se pretendiera conseguir que un niño inteligente de tres años de edad conociera únicamente el nombre de quince objetos. Para referirse a cualquier otra cosa, la abuela o los Reyes Magos, el chiquillo habría de valerse de fotografías o dibujos.

Obviamente, no conocería el significado de "antes" o "después"; de modo que, con esas quince palabras y el "ahora", el niño de nuestro ejemplo habría de aprender a manejarse por la vida.

Dos años más tarde, el niño de nuestro ejemplo habría progresado: ya conocería entre ochenta y ciento doce nombres concretos y también comprendería el concepto de "mañana". Mientras tanto, sus hermanos, si los tiene, habrán recibido una educación normal; sin embargo, se les habrá intentado convencer de que no son diferentes.

En la escuela, el niño es el único alumno sujeto a estas reglas. El maestro es como un locutor de televisión sin voz, y el niño, con su escaso centenar de palabras, habrá de entender todo su discurso interpretando únicamente el movimiento de los labios. Por mucho que el maestro intente ajustarse a las limitaciones del niño, inevitablemente usará un lenguaje rico en palabras y expresiones, conjugando el subjuntivo o el pluscuamperfecto de indicativo cuando sea necesario para narrar un cuento.

Con las palabras que conoce, el niño no puede quejarse. Dicho de otro modo, el niño de nuestro ejemplo es muy parecido a un prisionero intelectual por falta de lenguaje, como los niños salvajes de las leyendas o el prisionero de la cueva de Platón.

Y lo más grave de todo es que el ejemplo aquí contado no es un juego de la imaginación sino una propuesta real para los niños sordos.

Podría pensarse que este tipo de educación, con muy pocas palabras, sin apenas verbos conjugados, es el más adecuado para los niños sordos, pensando en un "futuro" de normalidad.

Sin embargo, lo cierto es que un niño con ese ritmo de aprendizaje tendrá tales dificultades para adquirir y desarrollar un lenguaje que difícilmente podrá utilizarlo para crear y expresar la complejidad de un pensamiento. En otras palabras, aceptar ese modelo educativo es admitir, o incluso considerar conveniente, que un niño sordo, por inteligente que sea, nunca llegue a rector de universidad o director general de empresa.

Ahora bien, si el problema de un niño sordo es, precisamente, adquirir un idioma, ¿no sería más sensato buscar un idioma en el que un niño sordo pueda comprender igual que un oyente? Un idioma con nombres comunes concretos y nombres comunes abstractos, con "ayer", "mañana", "anteayer" y el año que viene, que les permita interesarse por el contenido. Dicho de un modo sencillo: un idioma con el que el niño sordo pueda comprender la geografía o las matemáticas tan bien o tan

mal como cualquier otro niño, y desde el que, además, pueda aprender otra lengua. Porque aprender una segunda lengua es más fácil si se puede entender el por qué y el cómo y se puede explicar cuando debe usarse, por ejemplo, el subjuntivo. Buena prueba de lo anterior es que ha habido niños sordos que llegaron a rectores de universidad o directores de empresa; niños que, desde un principio, tuvieron un idioma completo con el que pudieron expresarse, e incluso quejarse, en todo momento. Y es que el problema más importante no es que el niño sea sordo, sino que no tenga lenguaje.

Es evidente que el idioma que un niño sordo puede adquirir desde sus primeros meses será diferente del castellano y tendrá que entrar por los ojos. De hecho, el castellano, el inglés o el catalán también son idiomas que a los niños sordos sólo les pueden entrar por los ojos, porque cuando estos niños aprenden a leer los labios son los signos de los labios lo que aprenden.

A veces hay que recordar cosas tan elementales como que un niño que es sordo lo es, precisamente, porque no oye o, como mínimo, porque no oye lo suficiente para entender el mensaje sin mirar a sus interlocutores. Las manos, entonces, pueden componer más matices que unos labios sin sonido para estructurar un idioma visual. Este idioma se llama Lengua de Signos y casi todos los sordos a lo largo de su vida lo acaban buscando y aprendiendo.

Desde ese punto de vista es del que debemos replantearnos el juego; y debemos hacerlo, además, desde el principio.

Conxita Leal

ENTREVISTA

Un dia, un membre del TRICICLE es despullava al camerino quan pel mirall va veure una dona que duia una criatura bellíssima agafada de la mà. La dona li va dir: "Només li volia donar les gràcies. Avui ha estat el primer dia que he vist riure la meva filla". L'actor va mirar la nena i després la mare. Semblava una nena normal, i les nens normals solen riure. La mare li ho aclarí: "la meva filla és sorda muda".

Si un psiquiatre observés els gestos que fem cada dia, els filmés en vídeo o els apuntés en una llibreteta, de segur que ens diagnosticaria totes les malalties mentals que tenen als seus catàlegs. Per això quan ens afaitem o ens pintem els ulls no ens adrecem cap mirada directa: tindríem una esgarri-fança..., o bé ens clavaríem a riure. Per fer això darrer caldria que fóssim "clowns". Són els únics que acostumen de prendre's els altres amb una certa seriositat.

Els del TRICICLE tenen tres qualitats que resulten molt pràctiques per crear dalt de l'escenari una nova versió de les nostres vides i que és alhora, un calc impertinent. Primer, tenen memòria per recordar tots els gestos que la humanitat, des que va dempeus, repeteix fins a la extenuació. Segon utilitzen l'observació: quan van pel carrer baden darrere la gent. I, en tercer lloc, no els falta imaginació. Fan que nosaltres ens hi vegem reflectits; però ens arribéssim a pensar que són ben bé així: sempre hi ha un "gag" que ho capgira tot! Tenim ben poques ocasions de mostrar-nos en les nostres bogeries i incoherències. Ens han educat en l'art de la simulació. Però amb els del TRICICLE tots podem ser pallassos, tots podem veure l'altra cara del mirall, que és tan real com aquesta que cada dia ens entestem a fer veure que és la única. Anar a veure'ls és com practicar una mena de ioga mediterrani, o bé una sauna moral. No ens calen filosofies que ensarronen: som així, tan febles, maldestres, tendres i ridículs com ells. Per això reia la nena sorda-muda: aquests actors li havien mostrat sense paraules allò que ella veu i que nosaltres amaguem amb la simulació de les paraules. És a dir, que cap univers no té límits, encara que ens entestem a enganyar-nos.

MONTSERRAT ROIG 1986
amb el permís de tricicle

TRICICLE: HISTÒRIES PER TOTS

Els nens sords són fans del Tricicle perquè entenen de dalt a baix les històries sense paraules que Joan Gràcia, Carles Sans i Paco Mir expliquen. Quan es van fent grans segueixen acudint massivament als seus espectacles. El Tricicle explicant històries, ha deleïtat a públics de tot el món durant els molts anys que fa que treballen junts.

L'ESPÀI ha anat a veure **entretres** al teatre Victòria i a més de passar una molt bona estona hem quedat encantats de la simpatia i amabilitat de tot el grup, del Tricicle i dels que estan darrera els focus. La majoria de les preguntes les ha respost en Joan Gràcia.

molta alegria de reveure'ns. Abans d'ahir aquí al teatre Victòria van venir també un grup, potser eren uns quinze nois sords, que després al final ens van saludar.

- Què en sabeu de la llengua de signes? La coneixeu?

- Com i quan vau saber l'èxit que teniu entre els sords?

- La primera vegada va ser una anècdota que ens va passar a Bilbao. Ens va venir una mare a dir-nos que per primer cop havia vist riure la seva filla veient un espectacle perquè l'havia entès tot. Després va ser a París, al Teatre de la Ville, cada any que hi anem a actuar ens venen a veure un grup de nois sords que ja coneixem i que tenen

- No, no l'hem estudiat, sabem que és un barreja entre signes i lectura labial. Nosaltres intentem fer gestos naturals, gestos que la gent fa. Per exemple quan a algú li donen una patada imitem el gest que fa. Per això són gestos comprensibles per tots. No només ho entenen els que no hi senten sinó també gent d'altres països i cultures.

- Hi ha algun lloc on no us hagin entès?

- No, no, fins hi tot vam actuar al Japó, que és una

ENTREVISTA

cultura molt llunyana i ens van entendre.

- Vosaltres que us comuniquèu amb un llenguatge corporal que capteu de la vida quotidiana, penseu que aquest llenguatge inventat pot ser tan ric i comunicar tant com el llenguatge oral?

- No, hi ha temes que no podem desenvolupar amb els gestos que fem. No es pot comunicar segons quin tipus d'humor. Intentem que sempre hi hagi acció.

- Però arribeu a comunicar tot allò que us proposeu comunicar amb aquest llenguatge corporal?

- Sí, el que ens proposem sí i per això agafem temes com l'esport on normalment no es parla, com el terror, les pel-

això està basat en una telecomèdia i les telecomèdies estan basades en la paraula. Però ens ha sortit prou bé, no?

- Però vosaltres feu servir un mínim codi. Quan feu cara de que us heu fet mal, sempre la feu de la mateixa manera. No són ben bé gestos espontànies. Són gestos espontànies codificats a un nivell bàsic.

- És clar però és perquè l'home bàsicament fa el gest de la mateixa manera. Els demés veiem clarament que aquell fa un gest de dolor, de por.

- Per què vau començar a fer teatre sense paraules?

- No ho sé. Potser influ-

lícules de por tenen poc text. En canvi **entretres** ha sigut un repte perquè

enciats per espectacles que havíem vist. Ens agraden molt els pallas-

Un món plé de pallasos que no ho saben

- Com heu après a actuar?

- Vam anar a estudiar a l'Institut del Teatre de Barcelona per fer mim i pantomima i abans a una escola d'expressió corporal que encara existeix que es diu el Timbal. També hem fet cursos amb pallasos. Però sobretot hem mirat molt, hem mirat cinema, televisió i hem mirat el món. El món està ple de pallasos que van pel carrer i no saben que ho son. La vida està plena de situacions que agafem i fem nostres i les teatralitzem. Tardes aburridas de diumenge com la d'aquests tres que a partir d'una tapa de WC s'inventen coses n'hi ha un munt.

sos. Els pallasos parlen poc. També perquè ens agradaven altres arts properes al teatre com la dansa contemporània que son formes d'expressió on no fan falta la paraula. A lo millor som mals actors amb text. No ho sabem. No ho hem provat mai.

- Sabeu que hi ha gens que es pensen que sou sords?

- Sí, hi ha molta gent que diu: Ah! Però parlen!

- Com us poseu d'acord?

- Portem disset anys junts i ens coneixem molt i ens entenem molt depressa. Ens dirigim nosaltres mateixos. Ens vam posar d'acord perquè teníem ganes d'actuar i de fer riure.

Se'ns acaba el temps. Somrient, el Tricicle ens diu que no tenen paraules per dir-nos que estan

molt contents de que hi haguem anat.

És igual. Les paraules poden dir-se de moltes maneres, tal com els seus mestres, en Charlot i en Buster Keaton ens han ensenyat.

Equip entrevistador: Marta Vinardell, C. Leal, M. Garrido, amb la col·laboració de Marta Bertrana i Guillem i Alícia Sort

L'ESPAI DEDINS

El puzzle que no encaixa

Una vegada més tinc la sensació, la certesa de que poso molts esforços, racionals, físics i emocionals i són com peces de puzzle que no encaixen. Sembla que hi hagi peces de diferents puzzles barrejades i que mai es podrà completar la figura.

Són molts esforços per part de l'escola i dels pares: la meua filla sempre ha tingut logopeda i mestra de reforç fora de l'horari escolar i això ha representat i representa un gran esforç. Molts esforços però pocs recursos coordinats i amb objectius clars i comuns.

Potser l'objectiu final és per tots el mateix, però els camins són tant diferents! S'entenen les coses de diferent manera, es té diferent informació i en aquells casos en què és la primera vegada que treballen amb sords poca informació, pocs recursos i només intuïció. Tot queda penjant de la voluntat del personal i de l'escola.

No s'entenen espontàniament les dificultats que tenen els sords perquè no es veuen a simple vista. No s'entén la dificultat que hi ha per accedir a la comprensió del llenguatge oral només per lectura labial. No s'entenen les mancances de vocabulari acumulades per la falta d'informació degut a que tota la comprensió dels llenguatges, conceptes nous, noves paraules han d'arribar al sord per la lectura labial. Ni tampoc es veu clara la necessitat d'aplicar altres vies de comunicació (llengua de signes) per facilitar la comunicació, perquè li arribi tota la informació i, en definitiva, millorar el procés d'aprenentatge.

Com si a un cec li ensenyéssim el món només a través dels ulls.

És esgotador com a pares anar donant les mateixes voltes any rera any, acabem marejats i exhaurits. Cada començament de curs és el mateix: el nou mestre no sap res de sords, no té experiència ni mitjans. L'escola no té clar què ha de

fer. El Credav no té prou recursos.

És descoratjador. Després de reunions i reunions estàs allà mateix.

I mentrestant la meua filla va creient i demanant a crits que vol entendre el que li diu la mestra a classe. Em diu: " Quan comprenc m'agrada estudiar i treballar i quan no entenc el que diu la mestra no m'agrada l'escola"

Ahir em van proposar que la meua filla anés al CRAS (escola de sords) amb tres nens més, sords profunds com ella. La resposta immediata va ser "si". Ja sé que hem de pensar-ho molt i mirar pros i contres, però..... és tant estimulante la idea

de que durant tot el dia tindrà professors que saben molt bé què és un sord. I que tindrà una mestra sorda com un model amb qui identificar-se. I que durant tota la jornada escolar li arribarà la informació que es dona a classe d'una manera natural.

Avui la meua filla m'ha dit que vol saber igual que els seus companys oients de classe. Li he dit "tu ets sorda i et costa més perquè has de llegir els llavis i això és molt difícil." M'ha respost: "Vull un intèrpret de llengua de signes dintre de la classe per comprendre tot el que es diu."

Valorant la integració de la meua filla penso que hi ha coses positives com la interacció amb els seus companys oïdors, doncs es relaciona amb molta naturalitat amb nens oïdors i estableix noves relacions amb facilitat. Amb altres nens no es talla pel fet de parlar malament.

La consecució dels continguts escolars ha sigut bastant dur. Sempre ha tingut la sensació d'estar molt pressionada per intentar seguir el ritme de la classe.

La sordesa no és un problema de capacitats, això és obvi. El gran problema és la manca de mitjans, des de la manca d'un projecte de centre d'atenció a la sordesa fins a

la manca de recursos professionals i tècnics.

Els nens sords integrats la majoria de les vegades són com una patata calenta que s'han d'anar passant. Perquè quines ajudes té un mestre a l'aula d'un nen sord?

L'administració ignora i vol continuar ignorant les necessitats reals dels sords. Es passen la pilota.

Amb els mitjans adequats aquests nens podrien desenvolupar les seves capacitats, siguin les que siguin, en igualtat de condicions que

Cada començament de curs és el mateix: el nou mestre no sap res de sords, no té experiència ni mitjans. L'escola no té clar què ha de fer. El Credav no té prou recursos

L'ESPAI DEDINS

els seus companys oïdors. I tots hi sortirien guanyant, nens sords, nens oïdors i mestres.

Però encara hi ha massa distància entre els mitjans que necessita un nen sord integrat i la seva realitat escolar. Les peces del puzzle encara estan barrejades.

Maribel Garrido

Plzcellades de 540 dies

Hospital de Sant Joan de Déu. Un dia del Març de 1995. Les cinc de la tarda.

La sala d'espera està totalment buida. Estic sol. La Neus està dins, amb els metges i el Marc. Estan fent uns potencials evocats. La metgessa ens ha dit que en Marc no fa cara de sord, que ella n'ha vist molts. La prova sembla conclouent, en Marc és sord. L'únic coneixement que tinc dels sords és una imatge de dues persones parlant amb les mans al metro. En aquell moment penso que hem d'anar a algun lloc on ensenyin a parlar amb les mans.

Primavera de 1995.

Entrem en contacte amb un grup de pares oients de nens sords. Escolto parlar de corbes, freqüències, decibels, ... Conec un nen de sis anys. Quedo meravellat i sorprès. Parla. Pensava que els sords no parlaven, que no treien veu. Parla com l'Ignasi, el meu fill gran, oïdor, com si fos estranger, però gairebé no es nota. Vull que en Marc també parli. Li posem els audiòfons a finals de maig. Estic obsessionat. No li trauria ni per dormir. Observo les seves reaccions de manera quasi malaltissa. Si el crido a vegades es gira, i estic molt satisfet. Tenim el primer contacte amb la Llengua de Signes. Assis-

tim a un acte de la Federació de Sords en l'Escola Industrial. És impactant. Obrim la porta i ens trobem un centenar de persones parlant. No se sent res i es veuen moltes mans en l'aire, tot moviment. Es comuniquen. Ens quedem en un racó amb els ulls molt oberts i bocabadats. Sempre ho recordaré.

Tenim freqüents reunions amb el grup de pares. Per a nosaltres és com un exercici de catarsi. Ens reconforta saber que no estem sols. Però, a vegades hi han discussions que no entenc, per què penso que tots tenen els mateixos objectius. Les discussions són visceralment i de to alt. Que si llengua oral, que si llengua de signes.

Tardor de 1995.

En Marc comença a anar a la Guàrdia. Cada dia fa una hora de logopèdia. Però no diu res. El que més em preocupa és que tinc la sensació que tampoc entén res. Jo intento dir-li alguna cosa, i ell crida per que no entén el que li dic, es treu els audiòfons i comença a plorar, pot estar cinc minuts plorant. A l'escola de l'Ignasi ens diuen que tot va força bé, però els estranya que mai parli del seu germà. La veritat és que mai juguen plegats.

Anem a un altre acte de la Federació de Sords. Arribem tard i hem de seure al final de la sala. Hi ha una intèrpret, però estem lluny i

no la sentim. No ens enterem de res. Els ponents parlen en Llengua de Signes. Me n'adono que això és el que li passa a en Marc cada dia.

Primavera de 1996

Hem anat incorporant gestos en la nostra comunicació. En Marc s'els fa seus de manera immediata. Comencem un curs per a pares de Llengua de Signes. El que aprenem els dissabtes ho practiquem tota la setmana. Per primera vegada en Marc ens presta atenció, ens exprem al màxim i adopta com a seus tots els signes que li ensenyem. La relació amb l'Ignasi a donat un gir de 180 graus. Juguen, i sovint es confabulen contra nosaltres. L'Ignasi també aprèn. En Marc ràpidament és capaç de signar dos o tres paraules seguides. Sabem el que vol i el que li fa por. La logopèdia, oralista, ha incorporat algun signe per què en Marc li presti atenció, i té un èxit inesperat, segons diu, en Marc li ha canviat molts esquemes preestablerts que tenia.

Tardor de 1996

En Marc va a l'Escola Tres Pins. Estem segurs del que volem, i alhora compromesos amb el projecte de l'escola. El Bilingüisme és això: un projecte, una nova manera de mirar les coses. Estic convençut que a aquestes alçades en Marc té la mateixa capacitat de comunicació que tenia l'Ignasi a la seva edat. Té un llenguatge. Això per a nosaltres és molt important: que no comencin a quedar coses per el camí.

Ah!, per cert, ja ha començat a dir les primeres paraules amb veu i amb significat. També n'estic molt orgullós. Però el més important és que ja no estic angoixat. Aviat farà tres anys.

Xavier Vegas. 10 de novembre 1996

PER VEURE I LLEGIR

Visita al Ciberespai

Al Ciberespai no se sap qui és el sord ni qui és l'oient. Es com l'anunci de la fundació ONCE en què dos amics busquen feina en alguna cosa relacionada amb informàtica i no queda clar qui és qui. Si que hi ha en canvi Adreces i llocs d'interès especial per a les persones sordes, per als pares ... i fins i tot per als nens En aquesta secció anirem donant adreces d'interès.

La primera és la WEB (el lloc) de la Federació de Sords de Catalunya. Allà podem trobar-hi els objectius, estatuts, organigrama i moltes altres informacions. En 5 mesos de funcionament ha rebut més de 1.000 visites, moltes d'elles de fora d'Espanya. Entre altres anècdotes han rebut un missatge d'un sord xilè preguntant

que perquè una WEB de sords a Espanya estava escrita en mal italià...

La seva adreça és www.qsystems.es/fesoca

Una adreça molt interessant als USA és DeafWorldWeb. Es va crear fa un parell d'anys i s'ha convertit en un punt de trobada d'informacions, joves de tot el món, especialment dels USA i serveis per a sords.

Té unes pàgines en que sords joves, de 6-12 anys i de 12-18 anys parlen de les seves aficions, amics, etc... És interessant veure com tots descriuen en la seva biografia quin sistema de comunicació utilitzen, qui signa i qui no ho fa a casa seva i tots busquen amics per intercanviar missatges electrònics.

La seva adreça és deafworldweb.org/dww

Una associació que es dedica a donar beques d'estudi a estudiants sords americans que s'eduquin en sistema oralista exclusivament és la «Alexander Graham Bell Association for the Deaf, Inc». La adreça en que es pot trobar informació sobre l'associació i les seves condicions de beques és:

www.tripod.com/works/goodworks/jobs/46.html

La Universitat Gallaudet té com totes les universitats americanes una excel·lent Web. S'hi pot trobar des del planell del metro de Washington i com arribar-hi des de qualsevol estació de la ciutat fins a la descripció dels diversos projectes d'investigació en curs a la Universitat. Hi ha una informació per al visitant ocasional perfecte que pot ajudar a preparar una visita.

La seva adreça és: www.gallaudet.edu

La seva adreça és: www.gallaudet.edu

... i què puc fer si no tinc ordinador o connexió a Internet?. Una suggerència per un dia de pluja és anar a un cafè Internet, demanar qualsevol cosa, preguntar al cambrer si ens pot ajudar i començar a viatjar.. Hawaii, Bombai,...

@lfons sort

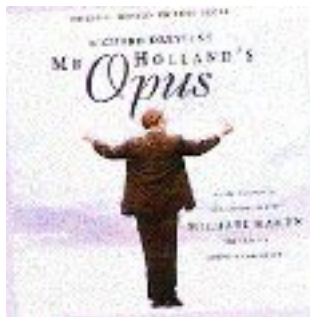
El professor Holland

Excel·lent pel·lícula. Ens mostra la transformació experimentada per un compositor que es dedica a l'ensenyança per necessitat i com acaba estimant-la.

El fil argumental de la pel·lícula és la vida d'aquest professor, el naixement del seu fill, el descobriment de

la sordesa d'aquest, la resistència a reconèixer-la, la trobada de la llengua de signes per poder comunicar-s'hi i la plena acceptació de la sordesa del seu fill al cap dels anys. A la pel·lícula trobem l'evidència dels dubtes, angoixes i preocupacions d'uns pares al conèixer la sordesa del fill, el descobriment de la llengua de signes com a gran eina de comunicació, combinada també amb la parla i l'elecció del bilingüisme per la formació del fill.

Tot entrelaçat amb els canvis de valors de la societat americana i la vida estudiantil en un Institut combinat amb bona música.

Pere Ramon Cantenys

**ASSOCIACIÓ DE PARES DE NENS SORDS DE CATALUNYA-
L'ESPAI**

Palomar 12-14 1er 1a 08030 BARCELONA. Fax 451 53 78

1-INSCRIPCIÓ FAMILIAR

Nom i cognoms pare.....

Nom i cognoms mare

Fill 1..... Data neix.

sord/oïent..... Escola.....

Fill 2..... Data neix.

sord/oïent..... Escola.....

Fill 3..... Data neix.

sord/oïent..... Escola.....

Adreça.....

Telèfon.....Fax.....E.mail.....

Quota anual: 5.000 pts

(inclou subscripció a la revista "L'Espai")

2. INSCRIPCIÓ DE SUPORT

Nom i cognoms /Empresa.....

Adreça.....

Telèfon.....Fax.....E.mail.....

Quota anual: 10.000 pts

(inclou subscripció a la revista "L'Espai")

3. SUBSCRIPCIÓ A LA REVISTA "L'ESPAI"

Nom i cognoms /Empresa.....

Adreça.....

Telèfon.....Fax.....E.mail.....

Quota anual: 1.500 pts

(inclou subscripció a la revista "L'Espai")

DADES BANCARIES

Entitat

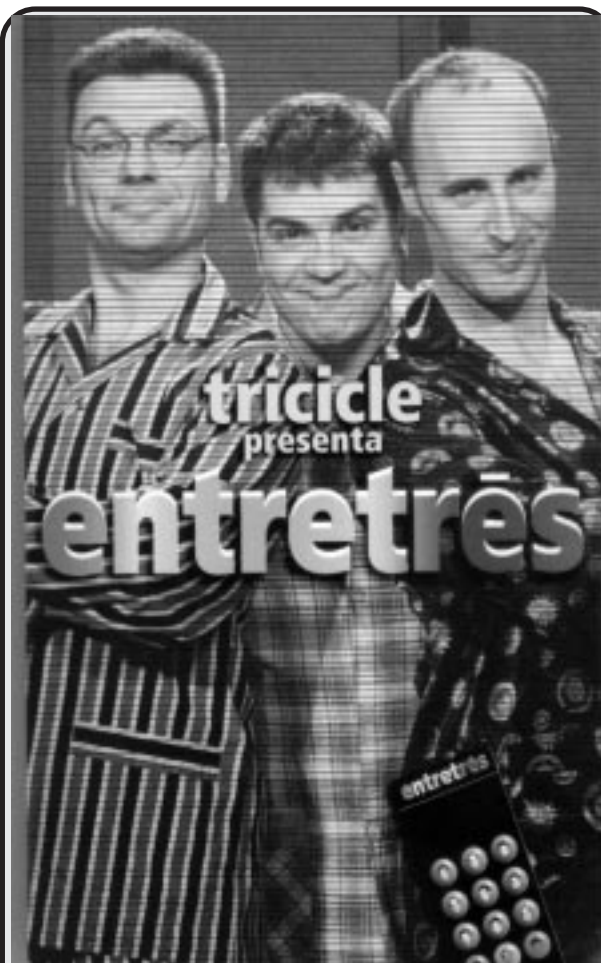
Titular del Dipòsit.....

Dipòsit: (20 dígit)

Sol·licito que fins nou avís carregueu en el meu dipòsit els rebuts presentats per l'Associació de Pares de Nens Sords de Catalunya - APANSCE-

Signatura del titular del dipòsit

Full per trametre a APANSCE

entretres

Quan ens vam plantejar aquesta obra -la cinquena de la nostra primera trilogia- ens vam posar com a principal objectiu, com sempre, provocar el somriure i desencadenar el riure mitjançant uns esquetxos independents que revelessin els punts febles del ser humà

Després dels primers assajos, vam descobrir que tot el material amb que treballàvem era susceptible de ser tractat com una telecomèdia. Era una aposta arriscada perquè, si ja és prou complicat dramatitzar noranta minuts sense parlar, és de bojos voler plasmar en teatre un format de TV caracteritzat pels diàlegs trepidants. Però ho vam fer; ens agrada el risc.

El resultat és **entretres** una telecomèdia, de la qual avui podran veure cinc capítols, protagonitzada per tres artistes molt incompresos que comparteixen un apartament de dimensions reduïdes. De totes les cinquenes obres que hem fet, d'aquesta és de la que n'estem més contents.

tricycle

Teatre Victòria. (Av. Paral·lel 67, Tel. 443 29 29) de dimarts a divendres a les 22h.; dissabte 19.30 i 22.30h; diumenge 19h. Venda anticipada als ServiCaixa

CAN BERARDO RESTAURANT

CASAMENTS • CONVENCIONS • BANQUETS

Si encara no ha trobat el lloc ideal per a la seva celebració, vingui a Can Berardo.

Saló tipus carpa amb capacitat per a 300 persones amb aire condicionat.

Saló tipus aranès amb capacitat per a 180 persones.

Els petits detalls són els que marquen la diferència

*Salons amb ambient rústic i aire condicionat
Sense problemes d'aparcament!*

RESTAURANT CAN BERARDO

Els petits detalls són els que marquen la diferència a Can Berardo. entre vosaltres i nosaltres farem que aquest dia sigui inoblidable. Vine i comprova-ho. Disposem de 3 salons, 1 tipus carpa per a 300 persones, un altre tipus aranès per a 180 persones i un amb vistes a la piscina per a 130 persones.

Ens trobareu a la Urbanització Castell Arnau, Av. de la Pau s/n. SABADELL. Tel 723 11 11